

БОТАНІКА

УДК 582.573:581.95

Bengus Yu.V.: <https://orcid.org/0000-0002-0012-0972>

Volkova R.E.: <https://orcid.org/0000-0002-1777-3603>

НОВИЙ ЛОКАЛІТЕТ *ORNITHOGALUM BOUCHEANUM* (KUNTH) ASCH. В МЕЖАХ МІСТА ХАРКІВА

© Бенгус Ю.В., Волкова Р.Є.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
E-mail: 0675706837Yuri@gmail.com, ruslana_ev@ukr.net

<https://doi.org/10.34142/2708-5848.2021.23.1.01>

Наведено результати дослідження багаточисельної популяції червонокнижного виду *Ornithogalum boucheanum*, виявленої вперше на території міста Харків у 2016 році. Для території міста Харків – це єдине відоме авторам природне місцезростання виду, хоча він культивується в окремих ботанічних закладах Харкова. Дана популяція знаходиться на північній межі ареалу зростання *O. boucheanum* в Україні. На єдиній площі близько 7 га поблизу р. Немишля *O. boucheanum* масово зростає переважно на трьох основних ділянках загальною чисельністю у кілька тисяч квітучих особин, займаючи від 5 до 15% у загальному проективному покритті. Рястка Буше зростає у складі напівприродних рослинних угруповань з елементами антропогенної трансформації і домінуванням лучних (*Ranunculus pedatus*, *Carex praecox*, *Poa angustifolia*, *P. pratensis*, *P. bulbosa*, *Elymus repens*), лісових (*Ficaria verna*, *Alliaria petiolata*, *Poa nemoralis*) та рудеральних (*Urtica dioica*, *Taraxacum campyloides*, *Cirsium arvense* тощо) видів. Одна досліджена ділянка наразі зайнята лучною рослинністю, дві інші розташовані серед дерев з середньою (0,7) або невеликою (0,3) зімкненістю крон. Територія зростання дослідженої популяції знаходиться під впливом антропогенної діяльності (сінокосіння, косіння трави електричними засобами, випас тварин), але швидкий розвиток рослин *O. boucheanum* навесні і відмирання листків вже під час цвітіння призводять до того, що косіння і незначний випас не впливають на чисельність рослин дослідженого виду. Присутня велика кількість молодих рослин від вегетативного та насінного розмноження. Велика площа, на якій знайдені квітучі рослини *O. boucheanum*, практична відсутність на обстежених ділянках штучного озеленення та велика кількість знайдених рослин свідчать про те, що досліджена популяція є автохтонною. Авторські фотографії *O. boucheanum* з дослідженої території занесені до міжнародних баз даних iNaturalist та UkrBIN. Територія дослідження має важливе значення як місце зростання рослини занесеної до Червоної книги України, тому має отримати природоохоронний статус.

Ключові слова: *Ornithogalum boucheanum*, автохтонна популяція, флористична знахідка, Червона книга України, м. Харків

Ornithogalum boucheanum (Kunth) Asch. (рястка Буше), що належить до родини Asparagaceae, підродина Scilloideae – рідкісний декоративний вид рослин, що занесений у статусі «Неоцінений» до Червоної книги України [10]. Він має Європейсько-малоазійський ареал і поширення в Середній та Атлантичній Європі, на Балканах та в Малій Азії. В Україні трапляється в Закарпатті, на півдні Лісостепу, в Степу та Причорномор'ї. Наукове значення виду – диз'юнктивно-ареальний на північній межі поширення. Ареал виду за даними сайтів inaturalist.org, ukrbin.com та gbif.org поділяється на середньо-європейську частину (переважно це Німеччина, Швеція, Австрія, Угорщина,

а у 2007 році цей вид був знайдений ще у Хорватії [9]) та українську частину (Степ і Лісостеп України). Північна межа його ареалу в Україні проходить через Харківську область [8, 14]. Вид помірно посухостійкий, досить тіншовитривалий. Він трапляється по заплавах, на вологих, влітку пересихаючих луках та левадах, на помірно кислих, слабо гумусних, глинисто-піщаних або кам'янистих ґрунтах. Росте у заплавних і байрачних лісах, на галявинах і по узліссям, по балках, вологих луках, у світлих штучних насадженнях. Найчастіше місця зростання пов'язані з річковими долинами, інколи рястка Буше може траплятися на рудеральних (засмічених) ділянках [8].

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ

Вперше численна (кілька тисяч квітучих рослин) популяція *O. boucheanum* на загальній площі близько 7 га була знайдена в Харкові на території медичного комплексу поблизу річки Немишля у 2016.

O. boucheanum представляє собою цибулинний багаторічник, заввишки 10-50 см, геофіт, геміефемероїд. Цвітіння триває з квітня по травень, характерна ентомофілія. Плодоносить у червні-липні, насіння розповсюджується автохорно. *O. boucheanum* розмножується і вегетативно, утворюючи щорічно по 5-6 дочірніх цибулинок, завдяки чому утворюються невеличкі за площею клони. Рястка Буше відома в культурі з XIX сторіччя. Її вирощують з демонстраційною і охоронною метою переважно в ботанічних садах, але цей вид також можна застосовувати в аматорському садівництві. Насадження цього виду стійкі, легко дають самосів [5, 6, 8, 9].

Зростання *O. boucheanum* було зареєстровано на трьох різних ділянках медичного комплексу [1, 13]. На кожній

проведено геоботанічні дослідження, а саме визначено видовий склад вищих судинних рослин та кількісні характеристики їх поширення за методикою Браун-Бланке [2]: 5 – суцільний покрив певного виду; 4 – домінування певного виду над іншими, у загальному покриві вид займає понад 50%; 3 – рясне розповсюдження – вид займає 20-50% від загального проективного покриву; 2 – помірне розповсюдження – вид займає 5–20% від загального проективного покриву; 1 – слабке розповсюдження – вид займає менше 5% від загального проективного покриву; *p* – розкидані екземпляри в невеликій кількості; *n* – одиничні екземпляри; *un* – один-два екземпляра.

В роботі наводяться назви видів прийняті на сайті the Plant List [12], в дужках – синоніми за визначником вищих рослин України [5], систематичне положення – за APG IV [11].

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

На території дослідження було зафіксовано зростання 84 видів рослин, що належать до 68 родів, 31 родин, 3 класів, 2 відділів з абсолютним домінуванням Magnoliophyta 98,8%. 12 видів рослин представлені деревами та 72 види – трав'янистими рослинами. Розподіл трав'янистих видів по ділянкам з урахуванням їх кількісних характеристик наведено у табл. 1.

В трав'яному покриві досліджених ділянок виявлено 72 види, що належать до 58 родів, 25 родин, 3 класів, 2 відділів: Magnoliophyta та Monilophyta. Визначено п'ять провідних родин (табл. 2), до яких належить 56,9 % всіх досліджених видів трав'янистих рослин. Найчисельнішою виявилась родина Asteraceae, на долю якої припадають 26,4% видів.

Три родини: Lamiaceae, Polygonaceae та Ranunculaceae нараховують по 3 види, п'ять родин: Boraginaceae, Cyperaceae, Fabaceae, Plantaginaceae та Papaveraceae по 2 види та решта 12 родин – по 1 виду.

Ділянка 1 «Лісова» займає площу до 500 м². *O. boucheanum* росте кількома куртинами у затінених місцях під деревами: *Acer platanoides* L., *A. negundo* L., *Tilia cordata* Mill., *Robinia pseudoacacia* L., *Aesculus hippocastanum* L., *Betula pendula* Roth., *Ulmus laevis* Pall. Зімкненість крон становить близько 0,7. У трав'яному покриві домінують *Ficaria verna* Huds., *Ranunculus pedatus* Waldst. & Kit., *Carex praecox* Schreb., *Poa bulbosa* L., *P. angustifolia* L. та *Elymus repens* (L.) Gould.

Геоботанічний опис ділянок з *Ornithogalum boucheanum*

№ з/п	Назва виду	Родина	Ділянки		
			1	2	3
1	<i>Achillea millefolium</i> L. (<i>Achillea submillefolium</i> Klokov & Krytzka)	Asteraceae	1	1	un
2	<i>Ajuga genevensis</i> L.	Lamiaceae	1	p	1
3	<i>Alliaria petiolata</i> (M.Bieb.) Cavara & Grande	Brassicaceae	n	n	p
4	<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.	Asteraceae	n	n	1
5	<i>Arctium tomentosum</i> Mill.	Asteraceae		un	un
6	<i>Asperugo procumbens</i> L.	Boraginaceae	n	p	un
7	<i>Ballota nigra</i> subsp. <i>ruderalis</i> (Sw.) Briq. (<i>Ballota ruderalis</i> Sw.)	Lamiaceae	un	1	n
8	<i>Berteroa incana</i> (L.) DC.	Brassicaceae	p	un	p
9	<i>Bromus tectorum</i> L. (<i>Anisantha tectorum</i> (L.) Nevski)	Poaceae		1	
10	<i>Campanula latifolia</i> L.	Campanulaceae			p
11	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	Brassicaceae	p	n	un
12	<i>Carex hirta</i> L.	Cyperaceae		p	n
13	<i>Carex praecox</i> Schreb.	Cyperaceae	2	1	1
14	<i>Centaurea jacea</i> L.	Asteraceae		un	un
15	<i>Chelidonium majus</i> L.	Papaveraceae		n	n
16	<i>Chenopodium album</i> L.	Amaranthaceae	un	n	un
17	<i>Cichorium intybus</i> L.	Asteraceae	n	n	
18	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	Asteraceae	1	2	p
19	<i>Cirsium vulgare</i> (Savi) Ten.	Asteraceae	un	un	
20	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	Convolvulaceae	un	n	
21	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	Boraginaceae		n	
22	<i>Dactylis glomerata</i> L.	Poaceae	p	n	
23	<i>Elymus repens</i> (L.) Gould (<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski)	Poaceae	2	4	un
24	<i>Equisetum arvense</i> L.	Equisetaceae		1	
25	<i>Erigeron canadensis</i> L.	Asteraceae	n	n	n
26	<i>Festuca pratense</i> L.	Poaceae		1	n
27	<i>Ficaria verna</i> Huds.	Ranunculaceae	3	1	3
28	<i>Fragaria viridis</i> Weston	Rosaceae		n	1
29	<i>Fumaria officinalis</i> L.	Papaveraceae			un
30	<i>Galium aparine</i> L.	Rubiaceae		1	n
31	<i>Geum urbanum</i> L.	Rosaceae	n	n	p
32	<i>Glechoma hederacea</i> L.	Lamiaceae	n	p	p
33	<i>Hieracium</i> sp.	Asteraceae	un	un	p
34	<i>Humulus lupulus</i> L.	Cannabaceae	n	p	n
35	<i>Inula helenium</i> L.	Asteraceae		1	
36	<i>Lactuca quercina</i> L. (<i>Lactuca chaixii</i> Vill.)	Asteraceae	un		
37	<i>Lactuca serriola</i> L.	Asteraceae	n	p	un
38	<i>Lepidium draba</i> L. (<i>Cardaria draba</i> (L.) Desv.)	Brassicaceae		1	n
39	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	Plantaginaceae		un	
40	<i>Lysimachia nummularia</i> L.	Myrsinaceae		n	1
41	<i>Onopordum acanthium</i> L.	Asteraceae		un	

№ з/п	Назва виду	Родина	Ділянки		
			1	2	3
42	<i>Ornithogalum boucheanum</i> (Kunth) Asch.	Asparagaceae	2	1	1
43	<i>Oxalis acetosella</i> L.	Oxalidaceae	n	n	un
44	<i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch.	Vitaceae		2	1
45	<i>Pilosella caespitosa</i> (Dumort.) P.D.Sell & C.West (<i>Hieracium caespitosum</i> Dumort.)	Asteraceae			1
46	<i>Pilosella officinarum</i> Vaill. (<i>Hieracium pilosella</i> L.)	Asteraceae			1
47	<i>Plantago major</i> L.	Plantaginaceae	un	n	
48	<i>Poa angustifolia</i> L.	Poaceae	2		1
49	<i>Poa bulbosa</i> L.	Poaceae	2	1	2
50	<i>Poa compressa</i> L.	Poaceae	p		n
51	<i>Poa nemoralis</i> L.	Poaceae			p
52	<i>Poa pratensis</i> L.	Poaceae	1	1	2
53	<i>Polygonum aviculare</i> L.	Polygonaceae	1	1	n
54	<i>Potentilla argentea</i> L.	Rosaceae	un	un	
55	<i>Potentilla inclinata</i> Vill. (<i>Potentilla impolita</i> Wahlenb.)	Rosaceae			p
56	<i>Potentilla reptans</i> L.	Rosaceae		n	
57	<i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K.Koch	Asteraceae	n		
58	<i>Ranunculus pedatus</i> Waldst. & Kit.	Ranunculaceae	3	un	1
59	<i>Ranunculus repens</i> L.	Ranunculaceae		1	
60	<i>Rumex acetosa</i> L.	Polygonaceae		n	
61	<i>Rumex confertus</i> Willd.	Polygonaceae		p	
62	<i>Saponaria officinalis</i> L.	Caryophyllaceae	n	n	n
63	<i>Senecio leucanthemifolius</i> subsp. <i>vernalis</i> (Waldst. & Kit.) Greuter	Asteraceae	un	n	p
64	<i>Silene latifolia</i> Poir. (<i>Melandrium album</i> (Mill.) Garcke)	Caryophyllaceae		p	
65	<i>Silene vulgaris</i> (Moench) Garcke	Caryophyllaceae		un	
66	<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.	Caryophyllaceae	n	n	n
67	<i>Stenactis annua</i> (L.) Cass.	Asteraceae			p
68	<i>Taraxacum campylodes</i> G.E.Haglund (<i>Taraxacum officinale</i> (L.) Weber ex F.H.Wigg.)	Asteraceae	1	2	1
69	<i>Trifolium pratense</i> L.	Fabaceae	1	p	1
70	<i>Trifolium repens</i> L.	Fabaceae	n	n	p
71	<i>Urtica dioica</i> L.	Urticaceae		3	p
72	<i>Viola odorata</i> L.	Violaceae	1	p	p
	Кількість видів, шт.		42	61	52

Таблиця 2

**Провідні родини дослідженого рослинного угруповання
з *Ornithogalum boucheanum***

№ з/п	Родини	Кількість родів		Кількість видів	
		абс., шт.	віднос., %	абс., шт.	віднос., %
1.	Asteraceae	16	27.6	19	26.4
2.	Poaceae	5	8.6	9	12.5
3.	Rosaceae	3	5.2	5	6.9
4.	Brassicaceae	4	6.9	4	5.6
5.	Caryophyllaceae	3	5.2	4	5.6
	Разом	31	53.4	41	56.9

Ділянка 2 «Лучна». Займає площу понад 1500 м². Освітлена ділянка з лучною рослинністю має бугристий рельєф, та, як наслідок, різні умови зволоження. Кілька особин дерев *Populus alba* L., *P. nigra* L., *Salix alba* L. та *Quercus robur* L. зростають по периметру цієї ділянки. Серед трав'яного покриву домінують рудеральні види *Urtica dioica* L., *Taraxacum campyloides* G.E.Haglund, *Elymus repens* (L.) Gould та *Cirsium arvense* (L.) Scop. (Рис. 1). Також на цій ділянці достатньо багато *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch. *O. boucheanum* трапляється по території нерівномірно, куртинами різного розміру. Залишки великих пнів свідчать, про колишнє зростання на цій території знищених на теперішній час великих дерев *Populus* sp. Також тут зростає кілька рослин *Inula helenium*, який входить у «Перелік видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Харківської області» [3].

Рис. 1. *O. boucheanum* серед рудеральної рослинності, ділянка 2.

Ділянка 3 «Садова». Займає площу біля 300 м². Ділянка з середнім зволоженням та слабким затіненням, яке створюють кілька невеликих дерев *Malus domestica* Borkh. У рослинному покриві переважають *Ficaria verna* Huds., *Poa pratensis* L. та *P. bulbosa* L. На цій ділянці *O. boucheanum* представлений однією

достатньо крупною куртиною і окремими особинами різного віку (Рис. 2).

Рис. 2. Квітування *O. boucheanum* на ділянці 3.

Досліджена популяція *O. boucheanum* має високий рівень віталітету. Рослини мають високі життєві показники: переважна кількість особин квітують та плодоносять, h – до 48 см, проходять всі етапи циклу розвитку, добре конкурують з рослинами різних фітоценотичних груп (сильвантами, пратантами, рудерантами тощо).

На ділянках виявлено 17 рудеральних видів, таких як *Ambrosia artemisiifolia*, *Erigeron canadensis*, *Stenactis annua*, *Ballota nigra* subsp. *ruderalis*, *Urtica dioica*, *Polygonum aviculare*, *Cirsium vulgare* тощо, що свідчить про суттєве антропогенне навантаження. Воно виявляється в регулярному ручному скошуванні невеличких площ на зелений корм для кролів та на сіно, витоптуванні та у випасі кіз. Треба зазначити, що як правило, *O. boucheanum* успішно встигає закінчити свою вегетацію, утворити плоди та полягти на ґрунт до початку ручного скошування або газонкосарками, хоча плоди на цей час подекуди ще не встигають досягнути (рис. 3). При ручному скошуванні у невеликих об'ємах, ділянки з щільним зростанням рястки Буше часто не скошуються, або скошуються у останню чергу, бо не є цінними ані для використання на сіно, ані для використання на зелений корм для кролів, що сприяє насінному розмноженню цього виду.

Особливо великого антропогенного впливу зазнала ділянка 2, де в одному місці серед суцільного покриву *Elymus repens* трапляється лише кілька десятків особин *O. boucheanum*, в іншому місці після вирубки дерев (*Populus sp.*) серед заростей *Urtica dioica*, *Taraxacum campyloides*, *Cirsium arvense*, *Ballota nigra* subsp. *ruderalis* *O. boucheanum* зростає поодинокими рослинами, або численними куртинами в декілька десятків особин. Окрема ділянка з *O. boucheanum* (кількасот ювенільних і до півсотні квітучих рослин) була знайдена серед зарості *Parthenocissus quinquefolia* (агресивної рослини, яка здатна знищити не тільки більшість видів трав'янистих рослин, а і дерева та кущі). Швидке закінчення вегетації рослин рястки (до розпускання листя у *Parthenocissus*) дозволяє цим двом видам успішно співіснувати на одній ділянці.

Рис. 3. Плодоношення *O. boucheanum*

Щодо походження дослідженої популяції *O. boucheanum* серед фахівців є дві думки: 1) знайдена популяція має штучне походження, а рястка Буше – ергазіофіт (вид, що періодично дичавіє

ВИСНОВКИ

На обширній території медичного комплексу в місті Харкові була знайдена і досліджена популяція, занесеного до Червоної книги України, *Ornithogalum boucheanum* чисельністю понад дві тисячі квітучих особин. За даними геоботанічного обстеження *O. boucheanum* є

з культури); 2) знайдені рослини – залишки автохтонної місцевої популяції. Останню думку підтверджує значна відстань між ділянками більш-менш компактного зростання *O. boucheanum* (>500 метрів) і велика чисельність квітучих рослин (підрахунок виявив понад дві тисячі квітконосів). Кількість не квітучих (ювенільних) рослин була ще більшою і суттєво перевищувала 10 тисяч особин. Майже повна відсутність штучного озеленення медичного комплексу (дві невеличкі клумби на всю територію в понад 10 гектарів за межами місць зростання *O. boucheanum*), відсутність штучно спланованих і засіяних газонів – все це свідчить на користь думки про автохтонне походження дослідженої популяції.

Збереженню великої популяції *O. boucheanum* в межах мегаполісу сприяли незначна площа забудови і асфальтування на території медичного комплексу, відсутність нового будівництва за останні 50 років, відсутність робіт по створенню штучних газонів з переміщенням ґрунту, збереження традиційного укладу господарювання з регулярним ручним викошуванням на сіно невеликими ділянками і незначним випасом. Особливості фенології *O. boucheanum* (ранній розвиток листків та їхнє швидке відмирання вже у травні) – також сприяють тому, що косіння та затінення листяними деревами і ліанами мало шкодить розвитку рослин.

Авторські (Ю. В. Бенгус) фотографії рослин *O. boucheanum*, зроблені на досліджених ділянках, додані до міжнародних баз даних iNaturalist та UkrBIN [8, 14].

конкурентноздатним з рослинами різних фітоценотичних груп (сильвантами, пратантами, рудерантами тощо). Не зважаючи на те, що знайдена популяція знаходиться на північній межі ареалу, рослини мають високі життєві показники, проходять всі етапи циклу розвитку. Результати

обстеження території свідчать про те, що досліджена популяція *O. boucheanum* має місцеве природне походження. Для збереження знайденої популяції рідкісного виду досліджену територію варто запо-

відати. Однією з умов для подальшого збереження популяції є збереження наявного господарського використання, яке як виявилось суттєво не зашкоджує росту *O. boucheanum*.

Література

1. Bengus Yu.V., Sadritskaya A.I. (2019) Finds of plants of the Red Book of Ukraine in Kharkiv and Kharkiv region. Finds of plants and fungi of the Red Book and the Berne Convention (Resolution 6). Conservation Biology in Ukraine. 1(11): 45–46.
2. Braun-Blanquet J. (1932) Plant Sociology. (Transl. by G. D. Fuller and H. S. Conard). New York, xviii: 439p. Reprint 1966.
3. Ecological passport of Kharkiv region [online]. Available from: https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/939/93887/Attaches/ekologichniy_pasport_harkivskoyi_oblasti_za_2017_rik.pdf?sv [Accessed 21.08.2021]
4. Free and open access to biodiversity data [online]. Available from: <https://www.gbif.org/> [Accessed 01.08.2021]
5. Keys to higher plants of Ukraine (1987). Ed. D.N. Dobrochaeva, M.I. Kotov, Yu.N. Prokudin. Kiev: Naukova dumka: 548
6. Meric C., Aksoy O., Dane F. (2011) Morphological and anatomical contributions to the taxonomical identification of two *Ornithogalum* taxa (*O. nutans* and *O. boucheanum*) from Flora of Turkey. *Biologia* 66(1): 68–75. DOI: 10.2478/s11756-010-0131-6
7. Official lists of regionally rare plants of administrative territories of Ukraine (reference edition) (2012) Ed. T.L. Andrienko, M.M. Peregrim. Kiev: Alterpres, 148.
8. *Ornithogalum boucheanum* [online]. Available from: <https://www.inaturalist.org/taxa/741022-Ornithogalum-boucheanum> [Accessed 01.08.2021]
9. Purger D., Kovačić S., Csiky J. (2017) Bouché's star of Bethlehem, *Ornithogalum boucheanum* (Kunth) Asch. (Hyacinthaceae), a new species in flora of Croatia. *Acta Bot. Croat.* 76 (2): 191–195. DOI: 10.1515/botcro-2017-0003
10. Red Book of Ukraine. Flora (2009) Ed. Ya.P. Diduh. Kiev: Globalconsulting, p. 323
11. The Angiosperm Phylogeny Group. An update of the Angiosperm Phylogeny Group classification for the orders and families of flowering plants: APG IV (2016). *Botanical Journal of the Linnean Society.* 181(1): 1–20. DOI:10.1111/boj.12385
12. The Plant List [online]. Available from: <http://www.theplantlist.org/> [Accessed 01.08.2021]
13. Turchinova A.I., Bengus Yu.V. (2017) Finding of the population of *Ornithogalum boucheanum* within the city of Kharkiv // Biodiversity: theory, practice and methodological aspects of study in secondary and higher school: Proceedings of the All-Ukrainian scientific-practical conference (November 2-3, 2017, Poltava). Poltava: FOP Garazha M.F., p. 156-158.
14. Ukrainian Biodiversity Information Network [online]. Available from: <https://ukrbn.com/> [Accessed 01.08.2021]

UDC 582.573:581.95

THE NEW LOCATION OF ORNITHOGALUM BOUCHEANUM (KUNTH) ASCH. WITHIN THE CITY OF KHARKIV

Yu.V. Bengus, R.E. Volkova

The article described results of studying the large population of the Red Book species *Ornithogalum boucheanum*, that was discovered in 2016 as a new find for Kharkiv. This is the only known natural habitat of the species in the Kharkiv city area, although it is cultivated in some botanical institutions of Kharkiv. This population of *O. boucheanum* is located on the northern border of its growth area in Ukraine. Covering about 7 hectares near the Nemyshlia River, *O. boucheanum* grows massively, mainly in three main areas with a total number of several thousand flowering individuals, occupying from 5 to 15% of the total projective cover. *O. boucheanum* grows in semi-natural plant communities with elements of anthropogenic transformation and dominance of pratant species (*Ranunculus pedatus*, *Carex praecox*, *Poa angustifolia*, *P. pratensis*, *P. bulbosa*, *Elymus repens*), meadow species (*Ficaria verna*, *Alliaria petiolata*, *Poa nemoralis*), and ruderal species (*Urtica dioica*, *Taraxacum campylodes*, *Cirsium arvense*, etc.). One study area is currently occupied by meadow vegetation, the other two are located among trees with medium (0.7) or small (0.3) crown closure. The area of the population growth is under the influence of anthropogenic activity (haymaking, mowing by electric means, grazing animals), but the rapid development of *O. boucheanum* in spring and death of the leaves during flowering do not allow mowing and low grazing to affect plant numbers of this species. There is a large number of young plants from vegetative and seed reproduction. The large area where flowering plants of *O. boucheanum* were found, the absence of artificial landscaping in the surveyed areas, and a large number of found plants indicate that the studied population is indigenous. The author's photographs of *O. boucheanum* from the studied area are listed in the international databases *iNaturalist* and *UkrBIN*. The studied area is important as a place of growth of the species listed in the Red Book of Ukraine, so it should receive the status of a natural object protected at the local government level.

Key words: *Ornithogalum boucheanum*, native population, floral find, The Red Data Book of Ukraine, Kharkiv.

Стаття надійшла 18. 06. 2021 р.

Рекомендована до друку на засіданні редакційної колегії після рецензування